

**Mücbir Sebep Durumunda Uzaktan
Kontrol ve Sertifikasyon Talimatı**

Doküman No	LS.05.01
Yayın Tarihi	06.05.2020
Rev.No Tarihi	01/23.02.2021
Sayfa No	1/2

REVİZYON ve ONAY TAKİP TABLOSU		
Rev. No.	Revizyon Gerekçesi	Tarih
01	T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yayınlanan,18.02.2021 Tarih ve 2021/04 Sayılı Yeni Koronavirüs Hastalığı (Covid-19) Nedeniyle Organik Tarımda Kontrol Ve Sertifikasyona İlişkin Talimat'ı	23.02.2021

HAZIRLAYAN

Kalite Yönetim Temsilcisi
Serpil ÇÖPELCİ

KONTROL & ONAY

Genel Müdür
Necmi ÇÖPELCİ

Mücbir Sebep Durumunda Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Talimatı

Doküman No	LS.05.01
Yayın Tarihi	06.05.2020
Rev.No Tarihi	01/23.02.2021
Sayfa No	2/2

1. AMAÇ ve KAPSAM

Bu talimatın amacı, **olağanüstü olay veya koşullar** (*Mücbir Sebep veya Doğal Afet -Örneğin; savaş, grev, isyan, siyasi istikrarsızlık, jeopolitik gerginlik, terörizm, suç, salgın hastalıklar, sel, deprem, kötü niyetli bilgisayar korsanlığı, diğer doğal veya insan yapımı felaketler gibi nedenler*) durumlarında, organik tarım faaliyetlerinin yıllık kontrol sıklığı, haberli ve habersiz kontrol sayısı ile sertifikaların geçerlilik sürelerine ilişkin, kontrol ve sertifikasyon hizmetlerinin usul ve esaslarını belirlemektir.

2.SORUMLULAR

Bu talimatın uygulanmasından Genel Müdür, Kalite Yönetim Temsilcisi, Kontrolörler ve Sertifikatör sorumludur.

3. TANIMLAMALAR

Olağanüstü olay veya koşullar: Genellikle “mücbir sebep” veya “doğal afet” olarak adlandırılan ve Kayos’un kontrolünün dışında olan bir durumdur. Örneğin; savaş, grev, isyan, siyasi istikrarsızlık, jeopolitik gerginlik, terörizm, suç, salgın (epidemik veya pandemik), sel, deprem, kötü niyetli bilgisayar korsanlığı, diğer doğal veya insan eliyle gerçekleşen felaketlerdir.

Uzaktan kontrol: Olağan Üstü olay veya koşullar nedeniyle sertifikasyon sürecinin devamlılığının sağlanması amacıyla, kontrolörün süreçlerle ve ürünlerle ilgili bilgileri; üretim sahasına gitmeden, toplaması, saklaması, geri alması, işlemesi, analiz etmesi ve aktarması amacıyla bilgi işlem teknolojilerini kullandığı kontrol yöntemini

Sanal saha: İnternet veya çeşitli iletişim ortamlarında süreçlerin yönetilmesine imkân sağlayan saha, örn. Bulut ortamı vs.

BİT : Bilgi ve iletişim teknolojisi

ICT : Uzak bir konumdan görüşmek için kullanılan ,akıllı telefonlar, el cihazları, bilgisayarlar, drone, video kameralar, giyilebilir teknoloji, yapay zeka, yazılım ve donanım, ve diğerleri ile bilgi toplama, depolama, alma, işleme, analizi ve iletimi.

IAF ID 3: 2011: Olağan Üstü olay veya koşullar nedeniyle sertifikasyon sürecinin devamlılığının sağlanması amacıyla, uygulanacak eylemlerin koşullarını oluşturan rehber.

IAF MD 4: 2018: Tetkik / Denetim için Bilgi ve İletişim Teknolojileri ile uzaktan denetimin sağlanması rehberi.

IAF ID 12: 2015: Uygunluk Değerlendirme Kuruluşunun, fiziksel olarak mevcut olandan, farklı bir konumdan, uzaktan değerlendirmesinin sağlanması rehberi.

4. UYGULAMA

Kontrolün, kontrolü üretim yerinde gerçekleştirilmesi esastır. Arazi kontrollerinin yerinde yapılabildiği yerlerde, Kontrol esnasında kontrolör tarafından, koruyucu tedbirler alınır. Sosyal mesafeye dikkat edilerek, maske ve eldiven gibi koruyucu ekipman kullanılmak suretiyle,

HAZIRLAYAN

Kalite Yönetim Temsilcisi
Serpil ÇÖPELCİ

KONTROL & ONAY

Genel Müdür
Necmi ÇÖPELCİ

Mücbir Sebep Durumunda Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Talimatı

Doküman No	LS.05.01
Yayın Tarihi	06.05.2020
Rev.No Tarihi	01/23.02.2021
Sayfa No	3/2

bulaşmayı önleyecek gerekli hijyen tedbirleri alınarak kontrol faaliyeti yürütülür.

Müteşebbisin kontrol ve sertifikasyon talebi olması durumunda, yetkilendirilmiş kuruluş risk analizi ile kontrolün gerçekleşeceği il/ilçenin yetkili kurumları tarafından alınan kararları da dikkate alarak en uygun kontrol yöntemini belirler. Üretim alanına ulaşımın mümkün olamaması halinde, kontrolör tarafından uaktan kontrol gerçekleştirilir.

Arazi kontrollerinin yerinde yapılamadığı, uzaktan kontrol şartlarına uyan durumlarda, PR.05 Organik Tarım Faaliyetlerinin İzlenmesi ve Kontrolü Prosedürü çerçevesinde uzaktan kontrol ve sertifikasyon yolunu izler.

4.1. UZAKTAN KONTROL VE SERTİFİKASYON

Kayos' un kontrolünün dışında olan, **olağanüstü olay veya koşullar** (*Mücbir Sebep veya Doğal Afet -Örneğin; savaş, grev, isyan, siyasi istikrarsızlık, jeopolitik gerginlik, terörizm, suç, salgın hastalıklar, sel, deprem, kötü niyetli bilgisayar korsanlığı, diğer doğal veya insan yapımı felaketler gibi nedenler*) durumunda kontrol ve sertifikasyon sürecinin devamlılığının sağlanması açısından, **Uzaktan kontrol yöntemi uygulanır.**

4.1.A. Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Uygulama Koşulları

Uzaktan kontrolün yapılabilmesi için müteşebbisin, uzaktan F.05.01 Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Hizmeti Talep Formu ile kontrol talebinin olması esastır. Uzaktan kontrol ve Sertifikasyon uygulaması aşağıdaki koşulların gerçekleşmesi halinde kullanılır.

- ✓ Kontrolün gerçekleşeceği il/ilçenin yetkili kurumları ile üretim alanına ulaşımın mümkün olamaması halinde,
- ✓ Çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından fiili kontrolün riskli olması durumlarında, Müteşebbislerin uzaktan kontrolü kabul etmesi,
- ✓ Müteşebbislerin uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin talebinin bulunması, (risk analizine göre değerlendirilir)

4.1.B. . Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyonun Uygulanamayacağı Haller

- a) Organik tarım uygulamaları kapsamında, ilk kez, bir KSK ile sözleşme imzalayan müteşebbisler.
- b) Müteşebbisin, Üretim faaliyetinin veya sertifikalandırılacak ürünün olmaması,
- c) Müteşebbisin, bir önceki üretim yılında yayımlanmış sertifikasının bulunmaması veya farklı ürünlerde organik tarım sertifikasının bulunması,
- ç) Müteşebbislerin, uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin talebinin bulunmaması,
- d) Müteşebbisin, arazi kontrolünü gerektirecek düzeyde bir şikâyetin veya riskin olması,

hallerinde uzaktan kontrol ve sertifikasyon yöntemi uygulanmaz, yerinde kontrol gerçekleştirilir.

4.2. UZAKTAN KONTROL SÜRECİ ESASLARI

4.2.1 Kayos Tarafından Daha Önceki Yıllarda Kontrol ve Sertifikasyonu Gerçekleştirilmiş Mevcut Üreticileri İçin;

- a) Kayos, uzaktan kontrole ilişkin gerekçeleri, bilgi ve belge ile tespit ederek, ilgili

HAZIRLAYAN

Kalite Yönetim Temsilcisi

Serpil ÇÖPELCİ

KONTROL & ONAY

Genel Müdür

Necmi ÇÖPELCİ

Mücbir Sebep Durumunda Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Talimatı

Doküman No	LS.05.01
Yayın Tarihi	06.05.2020
Rev.No Tarihi	01/23.02.2021
Sayfa No	4/2

müteşebbis dosyasında F.05.01 Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Hizmeti Talep Formu ile kayıt altına alır.

- b) Kayos, çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından, kontrol tarihleri yaklaşan ya da uzaktan kontrol talebinde bulunan işletmenin risk değerlendirmesini yapar.
- c) Kayos, uzaktan kontrolün gerçekleştirilebilmek için, müteşebbisi, uzaktan kontrol süreci hakkında bilgilendirir ve kontrolün uzaktan gerçekleştirilebileceğine ve 31 Aralık 2021 tarihine kadar kontrolün üretim yerinde doğrulanacağına dair onayını F.05.01 Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Hizmeti Talep Formu'nda alır.
- d) Kayos, kontrol sürecinin kaydının (görüntü ve ses) alınabileceğine ilişkin müteşebbisten 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereği açık rıza beyanını alarak uzaktan kontrole ilişkin gerekçeleri, bilgi ve belgeleri ilgili müteşebbis dosyasında kayıt altına alır.
- e) Kayos, ilgili müteşebbis için, sahayı bilen, bir önceki ya da daha önceki kontrolünü gerçekleştirmiş bir kontrolörü atar. Daha önce yerinde kontrolü gerçekleştiren kontrolör bulunmuyor ise başka bir kontrolör atanır.
- f) Müteşebbisler, üretim dönemine ait analiz raporu, kritik noktaların görsel çıktıları ve işletme ile ilgili her türlü bilgi, belge vb. güncel dokümanları kontrol tarihinden en erken onbeş gün önce Kayos'a gönderir, en geç yedi gün önce eksikliklerini tamamlar. Kayos, işletmenin daha önceki üretim dönemine ait kontrol raporları ve düzeltici faaliyetlerini de dikkate alarak gönderilen dokümanı inceler.
- g) Uzaktan kontrolü yapılacak müteşebbislerin yetkilileri ile temasa geçilip, ses ve görüntü kaydı ile ilgili alt yapı oluşturulur.
- h) Uzaktan kontrolün yapılacağı tarihte üretim sahaları ile görsel kontrol gerektiren konular görüntüleme yöntemi ile kontrol edilir.
- i) Numune, müteşebbis tarafından, numune almaya ilişkin genel hükümler çerçevesinde, alınır ve Kayos' un anlaşmalı olduğu TS EN ISO/IEC 17025 standardına göre akredite olan laboratuara analiz amacıyla gönderir. Kayos, ilgili laboratuvar dan analiz kapsamı ve sonuçlarını talep ederek değerlendirir. Risk analizi sonuçlarına göre gerektiğinde Bakanlık il/ilçe müdürlükleri, numune alımı yaparak veya numune alımına eşlik ederek alınan numunenin güvenli bir şekilde laboratuara gönderilmesini sağlayabilir.
- j) Kontrol sonucunda; organik tarım mevzuatına uygun olmayan durumun tespit edilmesi halinde Yönetmelik hükümlerinde belirtilen yaptırımlar uygulanır.

Olağanüstü olay veya koşullar nedeni ile yapılan uzaktan kontroller, haberli kontroller olup, Habersiz kontroller, olağanüstü olay veya koşulların sona ermesini müteakip, organik tarım yönetmelik hükümlerine göre, gerçekleştirilir

HAZIRLAYAN

Kalite Yönetim Temsilcisi
Serpil ÇÖPELCİ

KONTROL & ONAY

Genel Müdür
Necmi ÇÖPELCİ

Mücbir Sebep Durumunda Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Talimatı

Doküman No	LS.05.01
Yayın Tarihi	06.05.2020
Rev.No Tarihi	01/23.02.2021
Sayfa No	5/2

4.2.2 Daha Önceki Yıllarda, Kontrol ve Sertifikasyonu, Başka Bir KSK Tarafından Gerçekleştirilmiş Üreticileri İçin;

- a) Kayos' un yeni sözleşme imzaladığı, bir önceki yıl sertifikasını, başka bir yetkilendirilmiş kuruluştan alan müteşebbisler, verilmiş olan sertifikaya ilişkin gerekli olan bütün bilgi ve belgeleri en geç on beş gün içerisinde Kayos' a iletir. Bu belgelerin incelenmesi aşaması sonucunda, bu talimatta belirtilen uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin süreç başlatılabilir. Gerekli durumlarda, bir önceki üretim yılı sertifikasını veren yetkilendirilmiş kuruluş kontrol raporuna ve düzeltici faaliyetlere ilişkin konularla ilgili bir raporu müteşebbislere verir.

Uzaktan kontrol ile gerçekleştirilen sertifikasyon faaliyetlerinin, Olağan Üstü olay veya koşulların sona ermesinden itibaren en geç üç ay içerisinde, yerinde kontrolleri yapılır. Uzaktan kontrolde müteşebbis tarafından gönderilen bilgi, belge, rapor ve dokümanların arazi kontrolleri ve objektif delillerle uygunluğu doğrulanır.

Bu şekilde doğrulama amaçlı yapılan kontrollerde Yönetmelikte yer alan bir günde denetlenecek müteşebbis sayısı, risk analizleri dikkate alınarak iki katına kadar çıkarılabilir. Uygunluğu doğrulanamayan hususlarda Yönetmelik hükümleri gereğince işlem tesis edilir.

4.3. UZAKTAN SERTİFİKASYON SÜRECİ ESASLARI

Arazi veya işletme kontrollerinin yerinde yapılamadığı durumlarda, yetkilendirilmiş kuruluşlar uzaktan kontrol sonuçlarına göre sertifikasyon faaliyetlerini gerçekleştirebilir.

- a) Yönetmelik hükümlerine uyum gösterecek şekilde, düzeltici faaliyetleri etkin bir şekilde kapatamayan müteşebbise sertifika düzenlenmez.
- b) Uzaktan kontrol sonucunda, düzenlenen sertifikaların geçerlilik süresi, düzenlendiği tarihten itibaren, en fazla altı aydır. Sertifika geçerlilik süresi içerisinde yerinde doğrulama kontrolü yapılması halinde sertifikanın geçerlilik süresi ilk sözleşme tarihten itibaren on iki aya kadar uzatılabilir. Sertifika geçerlilik süresi dolduktan sonra yerinde doğrulama kontrolü yapılması durumunda sertifika süresi uzatılamaz.
- c) Düzenlenen imzalı sertifikaların, dijital kopyaları müteşebbise elektronik olarak gönderilir. Islak imzalı sertifikalar ise olağüstü olay veya koşulların sona ermesinden sonra ilgililere ulaştırılır.

Uzaktan kontrol ile gerçekleştirilen sertifikasyon faaliyetlerinin, 31 Aralık 2021 tarihine kadar yerinde doğrulama kontrolleri yapılır. Uzaktan kontrolde müteşebbis tarafından gönderilen bilgi, belge, rapor ve dokümanların arazi kontrolleri ve objektif delillerle uygunluğu doğrulanır. Bu şekilde doğrulama amaçlı yapılan kontrollerde Yönetmelikte yer alan bir günde denetlenecek müteşebbis sayısı risk analizleri dikkate alınarak iki katına kadar çıkarılabilir. Yerinde kontrollerinin, uygunluğunun doğrulanmasından sonra, daha önce altı aylık düzenlenmiş olan sertifika revize edilerek, yayınlanır. Uygunluğu doğrulanamayan hususlarda Yönetmelik hükümleri ve Kayos Kalite Yönetim Sistemi gereğince işlem yapılır.

HAZIRLAYAN

Kalite Yönetim Temsilcisi
Serpil ÇÖPELCİ

KONTROL & ONAY

Genel Müdür
Necmi ÇÖPELCİ

Mücbir Sebep Durumunda Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Talimatı

Doküman No	LS.05.01
Yayın Tarihi	06.05.2020
Rev.No Tarihi	01/23.02.2021
Sayfa No	6/2

4.4. SORUMLULUKLAR

4.4.1 KAYOS' un Sorumlulukları

- Kayos, Yönetmelikte yer alan sürelerde, kontrol ve sertifikasyon faaliyetlerine ilişkin bilgileri "uzaktan kontrol" butonunu seçerek OTBİS 'e kaydeder.
- Kayos, personeline, Olağan üstü olay veya koşullardan korunma ve kullanılacak teknoloji ile ilişkili eğitimleri verir.
- Bakanlık salgın hastalığın sona erdiğini veya devam ettiğini yetkilendirilmiş kuruluşlara bildirir. Kayos, olağan üstü olay veya koşulların ülke genelinde veya münferit il/ilçelerde, devam ettiği veya sona erdiği ilgili takibatı yapmaktan sorumludur.
- Kayos, olağan üstü olay veya koşullar nedeniyle, kontrol ve sertifikasyon süreçlerinde yaptığı değişiklikler hakkında, sözleşme yaptığı müteşebbisleri bilgilendirir.
- Kayos ile sözleşmesi bitmiş olan Müteşebbislerin, farklı bir KSK ile sözleşme yapması halinde, bir önceki üretim yılının sertifikası ve, kontrol raporu varsa düzeltici faaliyetlere ilişkin konularla ilgili bir raporu müteşebbislere verir.

4.4.2 Müteşebbisin Sorumlulukları

- Müteşebbisler, Ürün güvenliği ile iş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak şekilde yazılı ve görsel kurallar geliştirip, uygulanmasından ve kayıt altına alınmasından sorumludur.
- Müteşebbisler, çalışanlarına hijyen ve koruyucu önlemler konusunda eğitim düzenlemek,
- Olağan üstü olay veya koşullardan etkilendiğinden şüphelenilen personelle ilgili olarak gerekli tedbirleri almak,
- Buna ilişkin risk değerlendirmesi yaparak, ürün güvenliği ile çalışanların sağlığını koruyacak çalışmaları yapmak.
- Müteşebbisler, üretim dönemine ait analiz raporu, kritik noktaların görsel çıktıları ve işletme ile ilgili her türlü bilgi, belge vb. güncel dokümanları kontrol tarihinden en erken onbeş gün önce Kayos'a gönderir, en geç yedi gün önce eksikliklerini tamamlar ve Kayos'a gönderir.

5. DETAY

Uzaktan Kontrolün Uygulanması

Kayos' un kontrolünün dışında gerçekleşen, Olağan Üstü olay veya koşulların var olması durumunda, "Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Uygulama Koşullarını" karşılayan müteşebbisten F.05.01 Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Hizmeti Talep formu ile başvurusu alınır. Yine aynı formda tanımlanmış olan "Uzaktan Kontrol Risk Değerlendirme" bölümünde, kontrolör tarafından müteşebbisin risk değerlendirmesi yapılarak, uzaktan Kontrolün yapılıp yapılmayacağına ilişkin karar verilir. Karar olumsuz ise uzaktan kontrol reddedilir. Fiili kontrol yapılması önerilir.

Karar olumlu ise, F.05.02-Uzaktan Kontrol Onay Formu ve F.05.03 6698 Açık Rıza Beyanı alınır. Kontrolör, müteşebbisten e-mail yolu ile gelen, üretim dönemine ait analiz raporu, kritik noktaların görsel çıktıları ve işletme ile ilgili her türlü bilgi, belge vb. dokümanı ve işletmenin daha önceki

HAZIRLAYAN

Kalite Yönetim Temsilcisi

Serpil ÇÖPELCİ

KONTROL & ONAY

Genel Müdür

Necmi ÇÖPELCİ

Mücbir Sebep Durumunda Uzaktan Kontrol ve Sertifikasyon Talimatı

Doküman No	LS.05.01
Yayın Tarihi	06.05.2020
Rev.No Tarihi	01/23.02.2021
Sayfa No	7/2

üretim dönemine ait kontrol raporları ve düzeltici faaliyetlerini de dikkate alarak, inceler ve Uzaktan Kontrolün Planlanması yapılır.

Uzaktan Kontrolün Planlanması

Bilgi ve belgeleri incelenen müteşebbis ile bağlantıya geçilerek, Uzaktan kontrol sırasında hazır bulunacak, önceden tanımlanmış kayıtlar, dokümantasyon ile planlanan uzaktan denetim gündemi, kullanılacak olan iletişim, ses ve görüntü kaydı ile ilgili alt yapı, ilgili bölüm sorumluları, uzaktan kontrole girecek alanlar, makul ve karşılıklı olarak belirlenir. Zoom meeting, skype meeting, Whatsapp, video ve vb görüşme tekniklerinden, bir yada bir kaç karşılıklı görüşmeler neticesinde seçilir. Seçilen tekniklerin fiilen uygulanabilirliğini kontrol etmek amacıyla deneme görüşmesi yapılır. Uzaktan kontrolün planlanması tamamlandıktan sonra kontrol aşamasına geçilir.

Uzaktan kontrolün Yapılması;

Planlanan kontrol gün ve saatinde Kayos'un kontrol sorgu listeleri kullanılır. Sorgulama sırasında bir madde incelenemediğinde veya tam bir tespit yapılamıyorsa bu durum, sorgu listesinde kayıt altına alınmalıdır. Numune alınması gereken durumlarda, Tarım il yada ilçeden destek alınarak onların almasının sağlanır, bu sağlanamıyor ise, çiftçi tarafından numunenin alınması ve standarda uygun olarak ambalajlanarak, açılmayacak şekilde taşeron laboratuvara gönderilmesi sağlanır. çiftçi tarafından alınması durumunda numune alımının başlangıcından bitimine kadar görüntülü olarak kayıt edilmesi ve bu görüntülerin, diğer alınan görüntülü kayıtlarla beraber Kayos'a gönderilmesi sağlanır.

Kontrol sonucunda, Organik Tarım Yönetmeliği' ne uygun olmayan durumların tespiti halinde Uygunluk Formu düzenlenir ve müteşebbise iletilir ve uygunlukların giderilmesi için en fazla 30 günlük süre verilir. Kontrol sonucunda kontrol esnasında incelenemeyen, tam tespit edilemeyen hususları da içeren kontrol raporunu hazırlar.

Kontrolör, kontrol esnasında edindiği evrak ve dokümanları, ses ve görüntü kayıtlarını, kontrol raporuyla birlikte sertifikere teslim eder.

Uzaktan Sertifikasyon

Kontrolörün teslim ettiği, kontrol raporuyla edindiği evrak ve dokümanları, ses ve görüntü kayıtlarını inceleyerek uygun olması halinde, sertifikere sertifikanın basılıp yayınlanmasına onay verir. Uzaktan kontrol sonucunda, düzenlenen sertifikaların geçerlilik süresi, düzenlendiği tarihten itibaren, en fazla altı aydır.

Kontrol, Uygunlukların değerlendirilmesi, belgenin yenilenmesi/ ve devamı yerinde değerlendirmelerde kullanılan işlemler Organik Tarım Faaliyetlerinin İzlenmesi ve Kontrolü ve Belgelendirme Prosedürlerine göre yapılır

Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bakanlık tarafından bildirilen tarihler arasında uygulanır.

HAZIRLAYAN

Kalite Yönetim Temsilcisi
Serpil ÇÖPELCİ

KONTROL & ONAY

Genel Müdür
Necmi ÇÖPELCİ